

# «Дивовижа»

Борис Олійник

Про світ увесь казати не берусь,  
а все ж траплялась і мені нагода  
у світі многоликим побувати,  
що гув, як вулик, у стонадцять мов,  
дивуючи одмінністю ландшафтів,  
повір'їв, рас, і рис, і кольорів.

Та з-поміж див, дивин і дивовиж —  
одне —  
ніяк збагнути не в спромозі.  
І щоб сказати: надто вже замудре,  
так ні ж — простішого дарма й шукати!

...Є тип людей, чи, пак, стереотип,  
що зустрічається у кожному краї  
клішований:  
в Канаді чи у Штатах,  
в Японії, на Фіджі чи в Парижі  
(немовби їх з держави у державу  
везуть поперед тебе: тільки вчора,  
здається, у Нью-Йорку розвітались,  
а він уже у Бельгії стрічає,  
хоч в іншій строї, а з лиця — той самий).

З ним вельми легко увійти в контакт:  
говорить мовами усього світу,  
достоту жодної не знаючи.  
Одначе

для діла — саме стільки, скільки треба.

(Для серця ж...

А до чого тут воно,  
коли про діло йдеться?)

Як правило, натурою широкий,  
без комплексу місцевих сентиментів,  
він незлобливо, зверхньо посміється  
над вашим і тутешнім пережитком,  
чи, "хай по-твоєму,— патріотизмом".  
Обніме широко,  
через моє плече  
на власну позираючи лівицю  
з годинником японським: чи не довго?  
І тільки вже біля самого трапу,  
одвівши очі, кине мимохідь:  
"Ну, як воно ведеться там у нас...  
У вас, пробачте, як тепер живеться?"  
І, схаменувшись, похапцем наклеїть  
зневажний сміх модерного хлопчини,  
що вчасно збувсь наїву хутірського;  
"Усе ще там... про корінь гудемо?"  
І, жестом міжнародним поплескавши  
по рукаві, пластмасове докине:  
"Ну що ж, давай... Лети в своє гніздо.  
Салют усім!" — і кроком діловитим  
господаря, вважай, усього світу  
сягнисто рушить у людський загал.  
І тільки на якомусь перехресті,  
упевнившись, що я його не бачу,  
він раптом опадє, немов листок,  
прибитий вітром із чужого саду.  
Прижухло-сіре, в кожному регіоні

однакове, притерте до ландшафтів,  
розтане між відсталих автохтонів,  
що поспішають до свого гнізда.  
Від них несе міцним робітнім потом,  
чужим вином, наїдками чужими,  
які для кожного із них — свої.  
І, доторкнувшись їх живої плоті,  
воно зів'яне, як стара газета,  
прочитана і кинута в смітник.  
...Стоїш, розгублений: чи був насправді?  
Та був же, але наче... й не було.  
І тільки у бензиновому смозі  
лишився присмак диму сигарети  
та в присмерку — якісь чи то дві крапки,  
чи очі.  
І невловна тоскнота  
чогось реального: "Ну, як воно тепер  
у нас... у вас, пробачте?"

...Літак припав до рідного бетону.  
Зітхнуло серце: слава богу, вдома!  
Виходжу легко із аеропорту,  
а він... уже біжить назустріч радо  
і, міжнародним жестом поплескавши  
по рукаві,  
одною з мов планети  
(здається, українською сьогодні)  
гука бадьоро:  
"Ну, здоров... Салют! То як воно  
тепер у нас там... пробач, у них  
живеться?"  
І вже хазяйновито закида  
твою валізу на моторну тачку,

і щось крізь награно бадьюру маску  
прислужливо-лякливе прозира,  
і в двох кутках, де мають бути очі,  
жовтіє туга двох листків промерзлих,  
прибитих вітром із чужого саду,  
яким немає вороття назад.  
Бо де той сад — забулося давно.

...Страшніше смерті, як нема де вмерти.  
Коли для всіх однаково ти свій,  
чужим для всіх лишаючись одначе.